

**ILMIY TADQIQOT VA INNOVATSION MARKAZLARNI LOYIHALASH
VA QURISHNING BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATLI TALABLARI VA
QONUNIYATLARINI SHAKLLANTIRISH**

Matjanov Orazmed Kamiljanovich

Urganch Davlat Universiteti 211-Bino va inshootlar arxitekturasini
2-kurs magistranti

Xasanov Azamat Azatovich

Ilmiy raxbar: TAQI Arxitekturaviy loyixalash kafedrasini mudiri.

Boltabayev Po‘lat Yuldashevich

Ilmiy maslahatchi: Xorazm Qoraqalpog‘iston Respublikasi bosh loyixasini ishlab
chiqish instruktorigi.

ANNOTATSIYA

Ilmiy tadqiqot va innovatsion markazlar binolari arxitekturasini shakllantirish qonuniyatlari va tamoyillarini ishlab chiqish haqida fikrlar bayon etilgan.

Kalit so‘zlar: Ilmiy tadqiqot, innovatsion markaz, arxitektura, markazlar

ANNOTATION

Opinions on the development of laws and principles of building architecture of scientific research and innovation centers are presented.

Keywords: Scientific research, innovation center, architecture, centers

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Innovatsion markazlarning asosiy yo‘nalishi fanni ko‘p talab qiluvchi texnologiyalarni ishlab chiqish va joriy etishga qaratilgan. Shuni ta'kidlash kerakki, yuqori texnologiyali texnologiyalarga ega bo'lgan asosiy tarmoqlardan biri bu aniq

mashinasozliksohasi hisoblanib, shu jumladan radiosanoati, aloqa sanoati, elektronika sanoati, asbob-uskuna va boshqalarni hisoblash mumkun.

Jamiyat ilmiy-texnik taraqqiyotining zamonaviy bosqichi oldingi davrdan bir qator jiddiy farqlarga ega. Ulardan eng muhimi fan va texnika integratsiya jarayonining yangi bosqichiga ya'ni fanning ustuvor rivojlanish bosqichiga kirishidir.

Mamlakatimizda ilm-fan tarmoqlari rivojlangan bo'lib, biroq ilm-fan, ishlab chiqarish va tadbirkorlik faoliyati majmualari sifatida ilmiy tadqiqot va innovatsion markazlarni amaliy jihatdan barpo etish yaqin kelajakdagi vazifalardan biri bo'lib qolmoqda. Misol uchun yevropada birinchi texnoparklar 70-yillarda paydo bo'lgan. Keyinchalik 80-yillarda birin-ketin AQShda texnoparklar paydo bo'la boshladi.

Ilmiy tadqiqot va Innovatsion markazlarning eng faol loyihalash va qurilish Yaponiya davlatida bo'lib o'tdi. 1986 yil boshiga kelib Yaponiya orollarida 14ta sanoat parki loyihalari ishlab chiqilgan va qurilish bosqichida edi. Bu vaqtga kelib AQSHda yirik texnoparklar, jumladan, ko'p tarmoqli tadqiqot laboratoriyalari va sanoat korxonalarini faoliyat ko'rsata boshlagandi.

Hozirgi bosqichda va kelajakda aniq mashinasozlik sanoatini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishi fan va texnikaning eng yangi yutuqlaridan foydalanish va ishlab chiqarishning yuqori energiya talablari bilan tavsiflangan yuqori texnologiyalarni keng qo'llash zarurati hisoblanadi. Ushbu texnologiyalarni mavjud binolarda joylashtirish ularning funktsional-makoniyligiga qo'yiladigan yangi texnologiya talablarini yoki rekonstruksiya qilish va texnik qayta jihozlash uchun katta xarajatlarni keltirib chiqaradi.

Ilmiy tadqiqot va Innovatsion markazlarni tashkil etishning zamonaviy talablariga javob beradigan yangi turdagi binolarda quyidagi talablarni muommo sifatida qo'yishimiz kerak:

1. Ishlab chiqarish binolarida ilmiy laboratoriyalar va biznes binolarining fazoviy yechimlari bilan birlashtirishni ta'minlashimiz;

2. Yuqori texnologiyali ishlab chiqarishda doimiy o'zgarishlar uchun mo'ljallangan tajribalarni o'rganib chiqishimiz:

3. Tartiblashtirilmagan hududning minimal maydonini belgilash, mehnat va dam olish uchun xavfsiz va qulay sharoitlarni yaratishimiz;

4. Energiya tejovchi makonni rejalashtirish, dizayn yechimlari, energiya tejaydigan muhandislik tizimlarini ta'minlashimiz.

Ilmiy tadqiqot va Innovatsion markazlar binolari komponentlariga zamonaviy talablar qo'yadigan barcha muammolarni hal qilishimiz uchun kompleks tadqiqotlarni amalga oshirish kerakligi va Shunday qilib, tadqiqotning dolzarbligi Ilmiy tadqiqot va innovatsion markaz binolari arxitekturasini shakllantirishning qonuniyatlarini aniqlash uchun bir qator muammolarni hal qilish zarurati bilan bog'liqligini ko'rishimiz mumkun.

Mahalliy va xorijiy loyihalash amaliyotida ishlab chiqilgan binolarning o'z davri uchun maqbul bo'lgan hajmli va fazoviy yechimlari ayni paytda ilmiy, ishlab chiqarish va tadbirkorlik faoliyatining yangi shakllarini aks ettiruvchi hozirgi vaqtda zarur bo'lgan yechimlarga ta'sir qilmagan. Arxitektura va qurilish vositalaridan foydalangan holda Ilmiy tadqiqot va innovatsion markaz binolari uchun energiya tejash bo'yicha nazariy ishlanmalar mavjud emasligi va Ilmiy tadqiqot va innovatsion markaz binolari uchun ekologik talablar aks ettirilmagan. Shu boisdan tadqiqotimizni Ilmiy tadqiqot va Innovatsion markaz binolari arxitekturasini aniq mashinasozlik soxasi uchun ko'plab fanlarni talab qiluvchi sanoat va ishlab chiqarish misolida shakllantirish tamoyillarini ishlab chiqishimizdan iboratdir.

ADABIYOTLAR: (REFERENCES)

1. Andreev L.B. Chig'anoqlar dunyosida: tirik hujayradan kosmik kemagacha. -M., Bilim. - 1988 yil.
2. Antonov A.V., Kacharava P.V. Innovatsion markazlar binolari ". // GTGS, 2002 yil, №

3. Antonov A.V., Kacharava P.V. Binoning atrof-muhitning ekologik komponenti sifatida shakllanishi. // Qurilish mutaxassisi, 2003 yil,

4. Sanoat korxonalarining arxitektura tipologiyasi: Darslik. universitetlar uchun /